

С. С. Урсова, здобувач
Харківського національного університету внутрішніх справ

РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКУ

Посилення конкуренції на ринку банківських послуг вимагає від банківської системи своєчасної адаптації до зміни умов господарювання, що досягається на підставі розробки та реалізації ефективної системи стратегічного управління, яке становить основу для визначення цілей конкурентної боротьби, обґрунтування конкурентної стратегії та управлінських рішень цілеспрямованого впливу, забезпечення мотивації й контролю в процесі конкурентного позиціонування. За цих обставин актуальним питанням є обґрунтування теоретичних положень стратегічного управління банківською діяльністю в умовах невизначеності конкурентного середовища.

Стратегічне управління являє собою логічний і аналітичний метод визначення майбутнього становища банківської установи на ринку відповідно до внутрішніх показників діяльності та можливостей зовнішнього середовища. Стратегічне управління припускає своєчасне передбачення змін, пристосування до них і контроль процесів перетворень і розвитку банку в умовах невизначеності зовнішнього середовища, внаслідок чого досягається задоволення інтересів клієнтів, акціонерів, службовців, окремих соціальних груп і суспільства в цілому. Реалізація стратегічного управління забезпечується на підставі конкурентної стратегії, яка розробляється з урахуванням результатів аналізу конкурентного середовища, виявлених динамічних характеристик окремих сегментів ринку й ступеня їх освоєння даною банківською установою, визначає стратегічні орієнтири та поведінку банку в процесі досягнення стратегічних цілей конкурентної боротьби. Залежно від ситуації на ринку та внутрішніх можливостей керівництво може обрати такі варіанти поведінки банку на кожному з пріоритетних сегментів ринку банківських послуг: збереження існуючої клієнтської бази; скорочення й, можливо, припинення операцій на даному ринковому сегменті (дезінвестиційна стратегія); продаж старих банківських продуктів новим споживачам на сегменті ринку, що обслуговується (стратегія проникнення); продаж освоєних продуктів і послуг на новому сегменті ринку (стратегія розвитку); модифікація або розробка новітніх видів продуктів і послуг та їх реалізація на сегменті ринку, що обслуговується (стратегія інновації, або розробки товару); розробка та реалізація новітніх продуктів і послуг на новому сегменті ринку (стратегія диверсифікованості).

Негативні наслідки світової фінансової кризи та необхідність стабілізації банківської діяльності у посткризовий період визначили такі напрями підвищення конкурентоспроможності банківських установ, які мають визначатися його конкурентною стратегією: необхідність оперативного

коригування асортиментного ряду та підвищення ступеня відповідності банківських продуктів і послуг потребам клієнтів, оптимізація операційних витрат як напрям підвищення ефективності банківської діяльності. Розробка новітніх банківських продуктів і послуг здійснюється з метою задоволення потреб клієнтів і, як наслідок, збереження або збільшення клієнтської бази банку. Оптимізація операційних витрат полягає у пошуку додаткових можливостей зі скорочення трудовитрат і термінів виконання банківських операцій. Під час розробки та просування ініціатив щодо зниження витрат керівники банків стикаються з такими проблемами, які, як правило, є типовими для всіх банків: неоптимальні бізнес-процеси, нові технології просуваються при збереженні традиційних процесів та операційної моделі управління, найчастіше проекти по зменшенню витрат призводять до адміністративного скорочення персоналу.

Таким чином, стратегічне управління банківською діяльністю в умовах зростання конкуренції на ринку банківських послуг припускає необхідність розробки та реалізації відповідної конкурентної стратегії, яка визначає детермінанти й пріоритети поведінки банку в процесі досягнення стратегічних цілей. Забезпечення відповідного рівня конкурентоспроможності обумовлює необхідність впровадження інновацій в процесі розробки актуального спектру банківських продуктів та послуг та оптимізації операційних витрат, тобто пріоритетним напрямом стратегічного управління є перехід від ефекту “масштабу” банківської діяльності до підвищення якості управління.